

Audnedal kommune

Økonomiavdelingen

Melding om vedtak

Nr.:

Det Kgl Kommunal og Regionaldepartementet
Pb 8112 Dep.
0032 Oslo

Vår ref:
2007/610- 4

Ordningsverdi:
103

Saksbehandler:
Sonja Svardal

Deres ref:

DATO:
10321.12.2007

HØRINGSUTTALELSE VEDRØRENDE SØRHEIMHUTVALGET - INNTAKSSYSTEM TIL KOMMUNENE

Vedlagt følger høringsuttalelsen og vedtak i saken som ble behandlet i formannskapet
20.12.07.

Med hilsen

Sonja Svardal
Økonomisjef

Parter i saken:

HØRINGSUTTALELSE VEDR SØRHEIMUTVALGET-NYTT INNTÉKTSSYSTEM TIL KOMMUNENE

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
63/07	Formannskapet	20.12.2007

Vedlegg:

Bakgrunn:

Kommunal- og regionaldepartementet har invitert kommunene til å komme med høringsuttalelser til Sørheimutvalgets rapport av 26. oktober 2007. Høringsfristen er satt til 28. januar 2008. KR D ønsker primært at høringsuttalelser fra kommunene samordnes av Kommunenes Sentralforbund (KS), men enkeltkommuner kan også komme med egne høringsuttalelser. Det legges derfor opp til en enkelt høringsuttalelse der kun Audnedal kommunes forhold til tap av dagens regionaltilskudd behandles.

Utvalgets mandat omfatter en vurdering av;

- Skattens andel av kommunenes inntekter
- Nivå på og utforming av inntektsutjevningen
- Selskapsskatten som kommunal skatt
- Regionalpolitisk begrunnede tilskudd innenfor inntektssystemet
- Behovet for egne tilskudd til vekst- og fraflyttingskommuner
- Størrelsen på skjønnsrammen innenfor inntektssystemet
- Ordningen med oppdatering av befolkningstall i utgiftsutjevningen
- Behovet for overgangsordninger i inntektssystemet

Utvalget har vært sammensatt av alle politiske partier med representasjon på Stortinget. Kristin Marie Sørheim, ordfører Tingvoll kommune har vært utvalgets leder. Utvalget har lagt til grunn i sitt arbeid at utgiftsutjevningen og kostnadsnøkkelen som gjennomgås i Kommunal- og regionaldepartementet gir full utjevning av kostnadselementer for de sentrale velferdstjenestene, deriblant smådriftsulempere for små kommuner.

I administrasjonens forslag til høringsuttalelse er eventuelle korrigerende tiltak knyttet til fremtidige kostnadsnøkler i utgiftsutjevningen ikke vurdert. Disse er foreløpig ukjent, og vil ventelig først foreligge ved fremleggelse av kommuneproposisjonen for 2009, juni neste år.

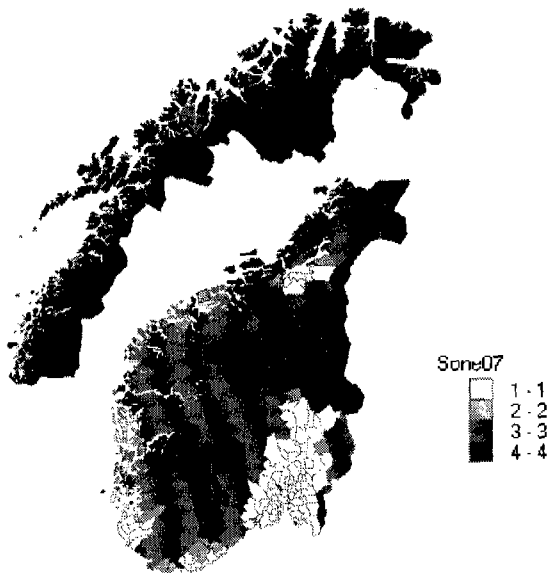
Regionaltilskuddet utgjør 5,3 mill. kr i inntekter for 2008. Regionaltilskuddets formål er bl.a. å yte kompensasjon for smådriftsulempene knyttet til tjenestetilbudet i små kommuner. Audnedal kommune mottar årlig regionaltilskudd som en del av rammetilskuddet. For 2008 mottar Audnedal 5,3 mill. kr. Bortfall av dette tilskuddet vil medføre vesentlig kutt i kommunens tjenestetilbud.

Regionalpolitisk begrunnede tilskudd innenfor inntektssystemet, oppsummering av utvalgets innstilling, side 63 i rapporten;

” Utvalgets flertall, *medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti*, forslår at dagens regionalpolitiske tilskudd i inntektssystemet samles til ett nytt distriktpolitisk tilskudd. Kriteriene for fordeling av det nye tilskuddet kobles til det distriktpolitiske virkeområdet som ligger til grunn for den øvrige distriktpolitikken.”

”Det distriktpolitiske virkeområdet brukes for å avgrense hvor, og med hvilken intensitet, det kan gis bedriftsstøtte/næringsstøtte som er hjemlet i bestemmelsene om regionalstøtte innenfor EØS-regelverket om statsstøtte, og som altså går ut over det som er tillatt innenfor det generelle, landsdekkende konkurranseregelverket (sone III og IV). Dette forutsetter at området på forhånd er godkjent av ESA. I tillegg brukes det for å avgrense hvor det kan gis støtte til fysisk tilrettelegging, men ikke direkte bedriftsstøtte (sone II) i tillegg til sone III og IV.”

”Flere kommuner som ikke mottar regionaltilskudd i dag vil motta det nye distriktstilskuddet. Dette gjelder kommuner i Sør-Norge, hvor de fleste har mellom 3 000 og 7 000 innbyggere, som har avstandsulempen og dårlige resultater med hensyn til sysselsetting, befolkningsutvikling og inntekt, det vil si lavere enn 35 på indeksen. Utvalgets forslag innebærer samtidig at enkelte små kommuner (mindre enn 3 200 innbyggere) i Sør-Norge som mottar regionaltilskudd i dag ikke vil motta det nye distriktstilskuddet”.

Tabell 6.4 Antall innbyggere innenfor hver av sonene, per 01.01.07.

Sone	Befolkningstall per 1.1.2007			
	Totalt antall innbyggere	Gjennomsnitt	Minimum	Maksimum
I	3 301 939	26 629	2 088	548 617
II	117 775	5 889	793	18 173
III	695 878	5 394	356	64 492
IV	565 542	3 579	214	25 190

Tabell 6.5 Soneinndeling 1.1.07.

Sone	Kommuner	Virkemiddel	Gammel sone
Sone II	20 kommuner i Sør-Norge	Fysisk tilrettelegging	Deler av sone D+7 nye kommuner
Sone III	Sør-Norge og Trøndelag som ikke ligger i nærheten av større byområder, samt Bodø og Tromsø. 129 kommuner	Direkte bedriftsstøtte	C+24 D-kommuner
Sone IV	Finnmark, Troms, Nordland, deler av Trøndelagsfylkene og grenseområdet mot Møre og Romsdal, indre deler av Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark og Hordaland. 158 kommuner	Direkte bedriftsstøtte	A+B + 8 C-kommuner

Kommunal- og regionaldepartementets regionalpolitiske avdeling har med utgangspunkt i bruk av indikatorbasert analyse og skjønn identifisert kommuner som har problemer og utfordringer⁵.

Audnedal er plassert i sone III, men vil likevel ikke motta det nye distriktpolitiske tilskuddet fordi vi har for høy indikator. Indikatoren er satt sammen av flere elementer, blant annet geografi, demografi, kvinneandel osv. Alle kommuner i sone III med indikator mellom 35 og 46 vil motta gradert distriktpolitisk tilskudd, Audnedal har en indikator på 47, og vil dermed ikke motta noe tilskudd. Denne indikatoren skal vurderes på ny hvert 7. år.

Øvrige deler av Sørheimutvalgets innstilling innebærer kun mindre justeringer for Audnedal kommune, slik administrasjonen vurderer det.

Dersom utvalgets innstilling blir vedtatt i Stortinget, vil dette isolert sett innebære tap av dagens regionaltilskudd, tilsvarende 5,3 mill. kr fra og med 2009. Forslag til ny overgangsordning innebærer et gradvis bortfall av inntekter ved innføring av et inntektsgarantitilskudd "INGAR". Tilskuddet skal sikre at kommunene får en inntektsutvikling som ikke er lavere enn 300 kr pr innbygger sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Vurdering:

Audnedal kommune hadde ved sist årsskifte ett innbyggertall på 1595, og ved siste telling i oktober 2007 er vi oppe i 1604 innbyggere. Skatteinngangen i Audnedal er under 110 % av landsgjennomsnittet. Dette har medført at vi de siste årene har mottatt fullt regionaltilskudd. For Audnedal kommune har regionaltilskuddet avgjørende betydning i forhold til å kunne ivareta kommunens rolle som tjenesteyter, forvaltningsorgan, samfunnsutvikler og myndighetsutøvende organ innenfor de kommunale ansvarsområder. Tilskuddet utgjør en vesentlig andel av de statlige rammeoverføringer tilsvarende 16 % av samlet rammetilskudd ekskl inntektsutjevning. For 2008 forventes regionaltilskuddet å utgjøre 5,3 mill, noe som vil tilsvare kr 3.322 pr innbygger basert på folketall 01.01.07.

Audnedal kommune ligger i midten av Vest Agder, og grenser til Lindesnes kommune i sør og Åseral kommune i nord. Audnedal kommune ligger 45 km fra Mandal og 60 km fra Kristiansand, og må karakteriseres som en distriktskommune.

Dersom kommunen skulle miste regionaltilskuddet vil dette på sikt gå ut over tjenestetilbudet i kommunen. Små distriktskommuner som Audnedal er svært sårbare for befolkningsendringer slik utgiftsutjevningen fungerer per dato. Derfor er vi avhengig av ett fast distriktstilskudd for å sikre stabilitet i tjenestetilbudet til innbyggerne.

Regionaltilskuddet har bidratt til at kommuner med lavt innbyggertall har hatt mulighet for å opprettholde ett tilfredsstillende tjenestetilbud.

Utgiftsutjevningssdelen av rammetilskuddet fanger ikke opp at store deler av kostnadene er uavhengig av innbyggertall eller demografisk sammensetning. Kostnader knyttet til bl.a. kommunale bygninger, VAR-tjenester og kommunale veier er langt på vei uavhengig av antall brukere. Små distriktskommuner har i liten grad mulighet for å kreve inn gebyrer tilsvarende selvkost uten at dette medfører store ulikheter sammenlignet med nabokommunene.

Distriktskommuner med lavt innbyggertall er i tillegg særskilt sårbare mht. rettighetsbrukere innenfor grunnskole, førskole, helse- og sosialtjenester samt pleie- og omsorg. Den økonomiske utfordringen som dette innebærer blir ikke fanget opp gjennom øremerkede tilskudd eller utgiftsutjevningssdelen av rammetilskuddet. Audnedal kommune erfarer en økning av barn og unge med krav på spesialundervisning de siste årene, vesentlig som følge av tilflyttinger til kommunen. Arbeidsinnvandringen de siste årene har også medført flere tiltak i skolen. Den samme utvikling registreres også innenfor førskoleområdet. Pleie- og omsorgstjenesten rapporterer videre om økte krav fra spesialisthelsetjenesten i forhold til tidlig utskriving av pasienter og overføring til det kommunale pleietilbudet.

Selv om en legger til grunn utvalgets forslag til ny overgangsordning v/inntektsgarantitilskuddet INGAR, vil kommunen ha et vedvarende press for å bygge ned dagens tilbud til et langt lavere nivå.

Audnedal kommune vil med Sørheimutvalgets innstilling til "Et mer rettferdig inntektssystem" være en av 15 kommuner som blir hardest rammet. Smådriftsulempene ved store geografiske avstander innad i kommunen og lang avstand til nærmeste by eller regionsmotor, er vesentlige for innbyggervake kommuner. Dersom de mindre kommunene, også i Sør-Norge skal kunne opptre som samfunnsutviklere og bidra til å opprettholde bosetting i distriktene, er det helt avgjørende å beholde en ordning med et fast grunnbeløp i statlige rammeoverføringer.

Forslag til vedtak:

1. Høringsuttalelsen fra Audnedal kommune godkjennes.
2. Audnedal kommune ser det som positivt at Sørheimutvalget ønsker å styrke distriktssatsingen.
3. Kommunen vil påpeke at 15 kommuner som i dag mottar regionaltilskudd, faller utenfor den nye ordningen med distriktspolitisk tilskudd. Utifra utvalgets intensjoner om en sterkere distriktssatsing ser vi at dette er en utilsiktet virkning som bør rettes opp.
4. Audnedal kommune er positive til at utvalget foreslår en kompensasjonsordning for disse 15 kommunene. Imidlertid vil kommunestyret påpeke følgende:
 - a. Nivået på kompensasjonen bør være på tilsvarende nivå som dagens regionaltilskudd

- b. Kompensasjonen bør tildeles per kommune av departementet gjennom statsbudsjettet, og ikke inngå i fylkesmannens skjønnsmidler.
- c. Kompensasjonen bør være en permanent ordning.

Behandling i Formannskapet - 20.12.2007 – sak 63/07

Rådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet - 20.12.2007 – sak 63/07

1. Høringsuttalelsen fra Audnedal kommune godkjennes
2. Audnedal kommune ser det som positivt at Sørheimutvalget ønsker å styrke distriktssatsingen.
3. Kommunen vil påpeke at 15 kommuner som i dag mottatt regionaltilskudd, faller utenfor den nye ordningen med distriktspolitisk tilskudd. Utifra utvalgets intensjoner om en sterkere distriktssatsing ser vi at dette er en utilsiktet virkning som bør rettes opp.
4. Audnedal kommune er positive til at utvalget foreslår en kompensasjonsordning for disse 15 kommunene. Imidlertid vil Audnedal kommune påpeke følgende:
 - a. Nivået på kompensasjonen bør være på tilsvarende nivå som dagens regionaltilskudd.
 - b. Kompensasjonen bør tildeles pr. kommune av departementet gjennom statsbudsjettet og ikke inngå i fylkesmannens skjønnsmidler.
 - c. Kompensasjonen bør være en permanent ordning.

Parter i saken: